

Ukradené Vánoce

Nechci nikoho děsit, pouze jsem se nechal inspirovat názvem koncertu Českého národního symfonického orchestru, který se uskutečnil ke konci loňského roku. Jednoduše mi tento název přišel velice trefný pro mé následující zamyšlení.

Jeden anonymní pisatel svým e-mailem reagoval na můj článek, ve kterém jsem se pozastavil nad mezinárodní studií mapující chování mladé generace ve věku 15—24 let ve 28 členských zemích EU. Pisatel se ve svém e-mailu snaží vysvětlit, proč si mladí lidé písničky nekupují a proč si je raději stahují zadarmo na stránkách typu Ulož.to. Pomíjím skutečnost, že ani tato služba není úplně zadarmo, neboť si lidé připlácejí za možnost rychlejšího stahování. Ale pojďme dál v jeho argumentaci. Pisatel poukazuje na cenové relace vybraných služeb.

Dovolím si citovat z jeho e-mailu: „Vybral jsem si píseň *Ready 2 Rumble* od Nickyho Romera. V obchodě Play stojí 20 Kč. Na Beatportu stojí 1,49 dolaru (30,54 Kč) a Spotify je sice zadarmo, ale jen s premií lze přepínat písničky. A premií stojí 5,99 eura (129,65 Kč) měsíčně. A tohle je hlavní důvod. Mladí lidé většinou nemají stálý příjem, a tak jsou finančně závislí na rodičích. A vsadím se, že většina rodičů nemá tolik peněz, aby dávali dětem peníze na to, aby si kupovaly písničky. A to je ten hlavní důvod, proč si lidé stahují hudbu zadarmo, než aby za ni platili. Smyslem tohoto e-mailu je informovat, proč si lidé nekupují písničky, ale stahují zadarmo.“

Na tomto příkladu se zrcadlí absurdita naší nárokové a nebojím se říci i rovnostářské společnosti. Je přirozené, že mladí lidé nemají stálý příjem a jsou finančně závislí na svých rodičích. Přestože rodiče nemají tolik peněz, často dopřejí svým dětem velice drahé mobilní telefony. Materiální pojetí společnosti vede jedince k permanentní konfrontaci s jeho okolím. Zejména kvalitní a drahý telefon se stal absolutně nárokovou komoditou, aby se příslušný jedinec necítil méněcenný. Pisatelem uváděné zdůvodnění ve spojení se službou Spotify je ve stylu „nestačí mi kolo, musím mít auto“. A když na auto nemám peníze, tak mi ho musí společnost věnovat. V opačném případě mám přece morální právo ho ukrást.

Jak vlastně služba Spotify funguje? Spotify kromě zmiňované „premium“ verze má ve své nabídce také možnost

poslechu zcela zdarma. Abyste mohli tuto službu používat zdarma, stačí se zaregistrovat, a navíc vás bude mezi skladbami občas „rušit“ reklama. Je to úplně stejné, jako když posloucháte rádio. Není ani úplně pravda, že nelze přepínat jednotlivé písničky. Tato funkcionalita není dostupná pouze v mobilu. Zkrátka, chci-li něco používat zadarmo, musím přistoupit na pravidla hry, že nebudu mít stejný komfort jako ti, kteří si za službu platí. Budou mě rušit reklamy, nebudu si moci přepínat písničky v mobilu, ale stejně jako ti platící budu mít k dispozici miliony skladeb svých oblíbených interpretů v jedné aplikaci a přitom za to nemusím zaplatit ani korunu!

Naší společnosti je opakovaně podsouváno, že duševní vlastnictví je něco skoro až nemorální. Nedávno jsem se zúčastnil diskuse, kde jedna z účastnic plamenně hovořila o tom, že by autora a interpreta měl hrát už samotný pocit, když ho zahraje nějaká rozhlasová stanice. Proč by tedy měl očekávat, že mu za to ještě někdo zaplatí? Inu, zahrát vás na srdci a na duši může mnoho zážitků a momentů, ale má to drobný háček. Málokterý z těchto pocitů vám zaplatí složenkou za nájem nebo účty za jídlo.

Faktem je, že auto se krade hůře než hudba nebo filmy. A kdyby se vám náhodou ztratilo třeba i to kolo, mějte pro takové chování pochopení. Zřejmě se jednalo o někoho, kdo na takovou věc zkrátka neměl peníze, a tak si ji „vypůjčil“ právě od vás. Doporučuji však nic nepodceňovat. Obezřetný je i bývalý místopředseda České pirátské strany Mikuláš Ferjenčík, který si při demonstraci před naší budovou pro jistotu své kolo zamkl na řetěz se slovy, že se kola obecně docela kradou...

Doufám, že jste si ničím ani nikým nenechali své Vánoce ukrást. Přejí vám, aby váš rok 2017 byl prodchnut tvůrčím duchem.

Roman Strejček